

บทที่ 4

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาในการเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติของแรงงานไทใหญ่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงสภาพปัญหาของแรงงานไทใหญ่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ที่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติ ตลอดจนวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ จากการดำเนินการนโยบายและมาตรการของรัฐบาล ในการดำเนินแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยเฉพาะแรงงานไทใหญ่ที่มีจำนวนมากในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แหล่งข้อมูลทั้งจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์โดย

4.1.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Document Study) ได้แก่ หนังสือ บทความ เอกสารเผยแพร่ วารสาร สิ่งพิมพ์ รายงานการประชุม รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

4.1.2 ศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวข้องกับปัญหาในการเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติของแรงงานไทใหญ่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 158 คน คือ สัมภาษณ์กลุ่มแรงงานไทใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 150 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ , เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน(NGO) ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว , นายจ้างผู้ประกอบการที่มีแรงงานต่างด้าว , ตัวแทนบริษัทรับดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ รวมจำนวน 8 คน

* หมายเหตุ

ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ไว้ 5 ชุด ได้แก่ 1) สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ 2) สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน(NGO) 3) สัมภาษณ์กลุ่มแรงงานไทใหญ่ในพื้นที่ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ 4) นายจ้างผู้ประกอบการที่มีแรงงานต่างด้าว 5) ตัวแทนบริษัทรับดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ

4.2 ประชากรในการศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน(NGO)ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว 1 คน นายจ้างผู้ประกอบการที่มีแรงงานต่างด้าว 4 คน ตัวแทนบริษัทรับดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ 1 คน และสัมภาษณ์กลุ่มกลุ่มแรงงานไทใหญ่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 150 คน รวมทั้งหมด 158 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิจัยแบบภาคสนาม(Field Study) โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง แบบสัมภาษณ์สร้างมาจากแนวคิดเรื่องสัญชาติและภาวะไร้สัญชาติ (Nationality and Statelessness) แนวความคิดเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่น (Migration Ideology) แนวความคิดเกี่ยวกับการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Ideology) 5 แนวคิดเรื่องผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest Ideology) รวมทั้งทฤษฎี งานวิจัย บทความวิชาการที่เกี่ยวข้อง และประกอบไปด้วยคำแนะนำของอาจารย์ คณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัย ซึ่งปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมถูกต้องยิ่งขึ้น โดยแบ่งเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

4.3.1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุการศึกษา อายุการทำงาน (เฉพาะการสัมภาษณ์กลุ่มที่3)

4.3.2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการพิสูจน์สัญชาติมีปัญหา และอุปสรรคอย่างไร ได้แก่ทัศนคติของแรงงานไทใหญ่ที่มีต่อกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ เป็นตัวแปรสำคัญ เช่น การให้ข้อมูลส่วนบุคคลในการพิสูจน์สัญชาติจะส่งผลกระทบในด้านลบต่อครอบครัวของตนเองที่ยังอาศัยอยู่ในประเทศพม่า มีการจับกุมและต้องเสียภาษีให้กับทางการ เมื่อไปพิสูจน์สัญชาติ เจ้าหน้าที่ทางการพม่าไปรีดไถ ครอบครัวแรงงาน ที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้ว แรงงานไทใหญ่ ไม่มั่นใจว่าตนเองจะผ่านการพิสูจน์สัญชาติได้ การพิสูจน์สัญชาติมีความซับซ้อน และไม่โปร่งใส เป็นต้น

ความร่วมมือของประเทศเพื่อนบ้านเป็นตัวแปรสำคัญ เช่น ทางการพม่ายืนยันว่าต้องให้แรงงานไทใหญ่เดินทางกลับพม่า เพื่อไปพิสูจน์สัญชาติ ซึ่งแตกต่างจากลาว และกัมพูชาที่ส่งทูตเข้ามาดำเนินการพิสูจน์สัญชาติในประเทศไทยทุกขั้นตอนจนแล้วเสร็จ ทางการพม่ายังไม่ให้ความมั่นใจในความปลอดภัยแก่แรงงานไทใหญ่ การที่รัฐบาลพม่า ไม่ได้ให้ความร่วมมืออย่างแท้จริงต่อการแก้ไขปัญหาแรงงานระหว่างประเทศ เป็นต้น

ระยะเวลาเป็นตัวแปรสำคัญ เช่น ระยะเวลาในการดำเนินการเปิดรับแรงงานเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติสั้นเกินไป ระยะเวลาในการพิสูจน์สัญชาติจนกว่าจะแล้วเสร็จใช้เวลายาวนานเกินไป เป็นต้น

การสื่อสารเป็นตัวแปรสำคัญ เช่น การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อแรงงานไทใหญ่มีน้อยเกินไป การสื่อสารสร้างความเข้าใจผ่านภาษาของแรงงานไทใหญ่มีน้อยเกินไป การประชาสัมพันธ์ให้แรงงานไทใหญ่ได้รับรู้ในสิทธิที่จะได้รับหากผ่านกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ การประชาสัมพันธ์ไม่ครอบคลุมและเข้าถึงแรงงานไทใหญ่ เป็นต้น

สถานภาพของตัวแรงงาน เป็นตัวแปรสำคัญ เช่น การที่แรงงานไทใหญ่ส่วนหนึ่งเป็นผู้ไม่มีสัญชาติของรัฐใดเลย และไม่มีเอกสารยืนยันตัวตนบุคคล เป็นแรงงานไทใหญ่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการทางด้านการเมืองอยู่ในประเทศพม่า เป็นแรงงานไทใหญ่ที่ทำงานไม่เป็นหลักแหล่ง ไม่มีนายจ้าง และไม่มีรายได้ที่แน่นอน เป็นแรงงานไทใหญ่ที่อ่านเขียน ไม่ได้ เป็นเด็กที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว(ไทใหญ่)ในประเทศไทย เป็นต้น

4.4 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ดำเนินโดยศึกษาเอกสาร ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ สื่อต่างๆ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 2 ดำเนินการโดยสัมภาษณ์ ได้แก่ **กลุ่มที่ 1** กลุ่มกลุ่มแรงงานไทใหญ่ในเขต อ.เมือง จ. เชียงใหม่ **กลุ่มที่ 2** กลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับแรงงานและกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ ประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่, เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน(NGO)ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว, นายจ้างผู้ประกอบการที่มีแรงงานต่างด้าว, ตัวแทนบริษัทรับดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ

ขั้นที่ 3 เมื่อได้การสัมภาษณ์มาแล้วผู้วิจัยจะตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.5 การประมวลและการวิเคราะห์ผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการจัดบันทึกแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับทั้ง 3 ชุดคือ **กลุ่มที่ 1** เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ 1 ชุด **กลุ่มที่ 2** กลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับแรงงานและกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ ประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่, เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน(NGO)ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว, นายจ้างผู้ประกอบการที่มีแรงงานต่างด้าว, ตัวแทนบริษัทรับดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ

เพื่อรวบรวมในการวิเคราะห์ต่อไปในบทที่ 5 ได้เข้าถึงความต้องการปัจจัยทุกด้านๆ ส่วนในการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แบบเรียงตามเนื้อหาที่ได้รับ